

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. spalio 4 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Asmens duomenų apsauga – Reglamentas (ES) 2016/679 – 82 straipsnio 1 dalis – Teisė į kompensaciją ir atsakomybė – Neteisėtas duomenų tvarkymas – Teisės į asmens duomenų apsaugą pažeidimas – Sąvoka „žala“ – Neturtinės žalos atlyginimas atsiprašymo forma – Priimtinumai – Veiksmingumo principas – Kompensacijos formos ir dydžio vertinimas – Galimas atsižvelgimas į duomenų valdytojo požiūrį ir motyvą“

Byloje C-507/23

dėl *Augstākā tiesa (Senāts)* (Aukščiausiasis Teismas, Latvija) 2023 m. rugpjūčio 7 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2023 m. rugpjūčio 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

A

prieš

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas N. Piçarra, teisėjai N. Jääskinen (pranešėjas) ir M. Gavalec,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Latvijos vyriausybės, atstovaujamos J. Davidoviča ir K. Pommere,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Bouchagiar, H. Kranenborg ir I. Naglis,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

* Proceso kalba: latvių.

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1, toliau – BDAR) 82 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant A ir *Patērētāju tiesību aizsardzības centrs* (Vartotojų teisių apsaugos centras, Latvija, toliau – PTAC) ginčą dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas pagrindinėje byloje teigia patyręs dėl to, kad PTAC be jo leidimo tvarkė tam tikrus jo asmens duomenis, atlyginimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 BDAR 1, 75, 85, 146 ir 148 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:
 - „(1) fizinių asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis yra pagrindinė teisė. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 8 straipsnio 1 dalyje ir [SESV] 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą;
 - <...>
 - (75) įvairios tikimybės ir rimtumo pavojus fizinių asmenų teisėms ir laisvėms gali kilti dėl tokio asmens duomenų tvarkymo, kurio metu galėtų būti padarytas kūno sužalojimas, materialinė ar nematerialinė [turtinė ar neturtinė] žala, visų pirma kai dėl tvarkymo gali <...> būti <...> pakenkta reputacijai <...> arba padaryta kita didelė ekonominė ar socialinė žala; kai duomenų subjektai gali netekti galimybės naudotis savo teisėmis ir laisvėmis ar jiems užkertamas kelias kontroliuoti savo asmens duomenis; <...>
 - <...>
 - (85) dėl asmens duomenų saugumo pažeidimo, jei dėl jo laiku nesiimama tinkamų priemonių, fiziniai asmenys gali patirti kūno sužalojimą, materialinę ar nematerialinę [turtinę ar neturtinę] žalą, pavyzdžiui, prarasti savo asmens duomenų kontrolę, patirti teisių apribojimą, <...> gali būti pakenkta jo [jų] reputacijai <...> arba padaryta kita ekonominė ar socialinė žala atitinkamam fiziniam asmeniui. <...>
 - <...>

(146) bet kokią žalą, kurią asmuo gali patirti dėl duomenų tvarkymo pažeidžiant šį reglamentą, turėtų atlyginti duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas. <...> Žalos sąvoka turėtų būti aiškinama plačiai, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, taip, kad būtų visapusiškai atspindėti šio reglamento tikslai. Tai nedaro poveikio jokiems reikalavimams dėl žalos atlyginimo, kurie pareiškiama dėl kitų taisyklių, nustatytų Sąjungos ar valstybės narės teisėje, pažeidimo. <...> Duomenų subjektai už patirtą žalą turėtų gauti visą ir veiksmingą kompensaciją. <...>

<...>

(148) siekiant užtikrinti, kad šio reglamento taisyklės būtų geriau įgyvendinamos, už šio reglamento pažeidimus <...> turėtų būti skiriamos sankcijos, įskaitant administracines baudas. Vis dėlto reikėtų tinkamai atsižvelgti į pažeidimo pobūdį, sunkumą ir trukmę, tai, ar pažeidimas buvo tyčinis, veiksmus, kurių imtasi patirtai žalai sumažinti, atsakomybės mastą <...> ir visus kitus sunkinančius ar švelninančius veiksnius. <...>“

4 Šio reglamento 1 straipsnio „Dalykas ir tikslai“ 2 dalyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu saugomos fizinių asmenų pagrindinės teisės ir laisvės, visų pirma jų teisė į asmens duomenų apsaugą.“

5 Minėto reglamento 4 straipsnyje „Apibrėžtys“ numatyta:

„Šiame reglamente:

1) asmens duomenys – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); <...>

<...>

7) duomenų valdytojas – fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuris vienas ar drauge su kitais nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones; <...>

<...>

12) asmens duomenų saugumo pažeidimas – saugumo pažeidimas, dėl kurio netychia arba neteisėtai sunaikinami, prarandami, pakeičiami, be leidimo atskleidžiami persiūsti, saugomi arba kitaip tvarkomi asmens duomenys arba prie jų be leidimo gaunama prieiga;

<...>“

6 To paties reglamento 6 straipsnio „Tvarkymo teisėtumas“ 1 dalyje nustatyta, kad duomenų tvarkymas yra teisėtas tik tuo atveju, jeigu taikoma bent viena iš šiame straipsnyje numatytų sąlygų, ir tik tokiu mastu, kokiu ji yra taikoma.

7 BDAR VIII skyriuje „Teisių gynimo priemonės, atsakomybė ir sankcijos“ yra šio reglamento 77–84 straipsniai.

- 8 Šio reglamento 82 straipsnio „Teisė į kompensaciją ir atsakomybė“ 1 ir 2 dalyse numatyta:
- „1. Bet kuris asmuo, patyręs materialinę ar nematerialinę [turtinę ar neturtinę] žalą dėl šio reglamento pažeidimo, turi teisę iš duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo gauti kompensaciją už patirtą žalą.
2. Tvarkant duomenis dalyvaujantis duomenų valdytojas atsako už žalą, padarytą dėl vykdyto duomenų tvarkymo pažeidžiant šį reglamentą. <...>“
- 9 Šio reglamento 83 straipsnio „Bendrosios administracinių baudų skyrimo sąlygos“ 2 dalyje numatyta:
- „<...> Sprendžiant dėl to, ar skirti administracinę baudą, ir sprendžiant dėl administracinės baudos dydžio kiekvienu konkrečiu atveju deramai atsižvelgiama į šiuos dalykus:
- a) pažeidimo pobūdį, sunkumą ir trukmę, atsižvelgiant į atitinkamo duomenų tvarkymo pobūdį, aprėptį ar tikslą, taip pat į nukentėjusių duomenų subjektų skaičių ir jų patirtos žalos dydį;
- b) tai, ar pažeidimas padarytas tyčia, ar dėl aplaidumo;
- c) bet kuriuos veiksmus, kurių duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas ėmėsi, kad sumažintų duomenų subjektų patirtą žalą;
- <...>
- k) kitus sunkinančius ar švelninančius veiksnius, susijusius su konkrečiu atveju aplinkybėmis, pavyzdžiui, finansinę naudą, kuri buvo gauta, arba nuostolius, kurių buvo išvengta, tiesiogiai ar netiesiogiai dėl pažeidimo“.
- 10 Šio reglamento 84 straipsnio „Sankcijos“ 1 dalyje numatyta:
- „Valstybės narės nustato taisykles dėl kitų sankcijų, taikytinų už šio reglamento pažeidimus, visų pirma pažeidimus, dėl kurių netaikomos administracinės baudos pagal 83 straipsnį, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Tokios sankcijos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.“

Latvijos teisė

- 11 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2005 m. birželio 2 d. *Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likums* (Valstybės valdžios institucijų padarytos žalos atlyginimo įstatymas, *Latvijas Vēstnesis*, 2005, Nr. 96, toliau – 2005 m. įstatymas) 14 straipsnyje „Įpareigojimas atlyginti neturtinę žalą“ numatyta:
- „1. Įpareigojimas atlyginti neturtinę žalą nustatomas atsižvelgiant į įstatymo saugomų teisių ir interesų, kurie buvo pažeisti, svarbą ir konkrečiu pažeidimo sunkumą, taip pat į kitas reikšmingas bylos aplinkybes, į valdžios institucijos veiksmų faktinį bei teisinį pagrindą, nukentėjusiojo elgesį ir jo kaltę, taip pat kitas nagrinėjamu atveju reikšmingas aplinkybes.

2. Neturtinė žala turi būti atlyginama atkuriant padėtį, buvusią iki žalos padarymo, arba, jei tai visiškai ar iš dalies neįmanoma arba jei ši priemonė yra netinkama, atsiprašant arba sumokant tinkamą kompensaciją.

3. Jeigu valdžios institucija arba teismas, įvertinę nagrinėjamo atvejo aplinkybes, nustato, kad įstatymų saugomų privataus asmens teisių ar interesų pažeidimas nėra sunkus, raštiškas arba viešas atsiprašymas gali būti taikomas kaip vienintelė arba kaip papildoma neturtinės žalos atlyginimo priemonė.

4. Neturtinės žalos atlyginimo suma gali būti ne didesnė kaip 7 000 EUR. Tuo atveju, kai padaryta didelė neturtinė žala, kompensacija gali siekti iki 10 000 EUR; vis dėlto pavojaus gyvybei ar itin didelės žalos sveikatai atveju maksimali kompensacijos suma gali būti iki 30 000 EUR.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 12 Pareiškėjas pagrindinėje byloje Latvijoje yra žinomas kaip automobilių srities žurnalistas ekspertas.
- 13 Vykdydama kampaniją, skirtą informuoti vartotojus apie riziką, susijusią su naudotų transporto priemonių pirkimu, PTAC keliose interneto svetainėse išplatino vaizdo siužetą, kuriame, be kita ko, buvo rodomas pareiškėją pagrindinėje byloje imituojantis personažas, nors pareiškėjas pagrindinėje byloje nebuvo davęs tam sutikimo.
- 14 Nepaisant pareikšto prieštaravimo dėl šio vaizdo įrašo sukūrimo ir platinimo, jis liko prieinamas internete. Be to, PTAC atmetė pareiškėjo aiškius prašymus sustabdyti šį platinimą ir atlyginti padarytą žalą jo reputacijai.
- 15 Tuomet pareiškėjas pagrindinėje byloje kreipėsi į *administratīvā rajona tiesa* (Apylinkės administracinis teismas, Latvija), kad, pirma, būtų pripažinta, jog PTAC veiksmai, t. y. jo asmens duomenų naudojimas ir platinimas neturint leidimo, yra neteisėti, ir kad, antra, jam būtų atlyginta neturtinė žala atsiprašant ir sumokant 2 000 EUR kompensaciją. Pripažinęs tokius veiksmus neteisėtais, tas teismas įpareigojo PTAC juos nutraukti, viešai atsiprašyti pareiškėjo ir sumokėti jam 100 EUR kompensaciją už patirtą neturtinę žalą.
- 16 2023 m. gegužės 20 d. sprendimu *Administratīvā apgabaltiesa* (Apygardos administracinis teismas, Latvija), priimdamas sprendimą dėl apeliacinio skundo, patvirtino, kad, remiantis BDAR 6 straipsniu, PTAC neteisėtai tvarkė duomenis, ir, remiantis 2005 m. įstatymo 14 straipsniu, nurodė nutraukti šiuos veiksmus bei paskelbti atsiprašymą interneto svetainėse, kuriose buvo išplatinta vaizdo medžiaga. Vis dėlto tas teismas atmetė prašymą atlyginti pareiškėjo pagrindinėje byloje patirtą neturtinę žalą. Šiuo klausimu jis, be kita ko, nusprendė, kad padarytas pažeidimas nėra sunkus, nes vaizdo medžiagos tikslas buvo įvykdyti viešojo intereso užduotį, o ne pakenkti šio pareiškėjo reputacijai, garbei ir orumui. Be to, teismas nusprendė, kad pažeidimas padarytas dėl to, jog PTAC neteislingai aiškino sudėtingas teisės aktų nuostatas.
- 17 Kasaciniu skundu, pateiktu *Augstākā tiesa (Senāts)* (Aukščiausiasis Teismas, Latvija), kuris šioje byloje yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pareiškėjas pagrindinėje byloje ginčija tą sprendimą dėl to, kad jame atsisakyta atlyginti jo patirtą neturtinę žalą.

Pareiškėjas iš esmės teigia, kad apeliacinis teismas padarė klaidų vertindamas jo teisių pažeidimo sunkumą ir dėl to atsiradusią žalą. Taip pat nurodo, kad žalos atlyginimas atsiprašymo forma nėra nei teisingas, nei tinkamas atsižvelgiant į BDAR 82 straipsnį.

- 18 Pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 4 d. Sprendimą *Österreichische Post (Neturtinė žala, susijusi su asmens duomenų tvarkymu)* (C-300/21, EU:C:2023:370, toliau – Sprendimas *Österreichische Post*), mano, kad pagal BDAR 82 straipsnį negalima įpareigoti atlyginti žalą dėl šio reglamento pažeidimo, prieš tai nenustačius šiuo pažeidimu padarytos žalos. Jo teigimu, nagrinėjamu atveju apeliacinis teismas pažeidė šį 82 straipsnį, nes nurodė atlyginti žalą, nors nekonstatavo, kad buvo pakenkta pareiškėjo pagrindinėje byloje reputacijai, garbei ir orumui. Šiomis aplinkybėmis tas teismas siekia nustatyti, ar, atsižvelgiant į BDAR 1 straipsnio 2 dalį ir 75, 85 bei 146 konstatuojamąsias dalis, neteisėtas asmens duomenų tvarkymas savaime gali būti Chartijos 8 straipsnio 1 dalyje garantuojamos pagrindinės teisės į šių duomenų apsaugą pažeidimas, taigi būti laikomas „žala“, kaip ji suprantama pagal minėtą 82 straipsnį, įskaitant atvejus, kai nenustatyta jokia žala duomenų subjekto reputacijai, garbei ar orumui.
- 19 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl tinkamo neturtinės žalos atlyginimo pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį, kaip ji išaiškinta 2023 m. gegužės 4 d. Sprendime *Österreichische Post* (C-300/21, EU:C:2023:370). Jis nori sužinoti, ar pareiga atsiprašyti nukentėjusio asmens (pagal Latvijos teisę tai gali būti savarankiška arba papildoma žalos atlyginimo forma) tam tikrais atvejais gali būti laikoma pakankama kompensacija, atsižvelgiant į 82 straipsnio 1 dalį.
- 20 Galiausiai, trečia, tam teismui kyla klausimas, ar, atsižvelgiant į minėto sprendimo 58 punktą, pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį, siekiant įvertinti pagal šią nuostatą mokėtinos kompensacijos formą ir dydį, galima atsižvelgti į su šio reglamento nuostatas pažeidusio asmens veiksmais susijusias ar net juos pateisinančias aplinkybes.
- 21 Šiomis aplinkybėmis *Augstākā tiesa (Senāts)* (Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
 - „1. Ar [BDAR] 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad neteisėtas asmens duomenų tvarkymas, kaip šio reglamento pažeidimas, pats savaime gali būti nepagrįstas asmens subjektinės teisės į duomenų apsaugą pažeidimas ir reikšti žalą šiam asmeniui?
 2. Ar [BDAR] 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tuo atveju, kai nėra galimybės atkurti iki žalos padarymo buvusios padėties, kaip vienintelė neturtinės žalos atlyginimo priemonė gali būti nustatytas įpareigojimas atsiprašyti?
 3. Ar [BDAR] 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją aplinkybės, atskleidžiančios duomenis tvarkančio asmens kaltės formą ir motyvus (pavyzdžiui, būtinybė vykdyti užduotį, atliekamą viešojo intereso labui, ketinimo pakenkti asmeniui nebuvimas arba su teisinio pagrindo supratimu susiję sunkumai), gali būti pagrindas už tokią žalą nustatyti mažesnę kompensaciją?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 22 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis, siejama su Chartijos 8 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip, kad vien šio reglamento nuostatų pažeidimo pakanka, jog būtų nustatyta „žala“, kaip ji suprantama pagal šio 82 straipsnio 1 dalį.
- 23 BDAR 82 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „[b]et kuris asmuo, patyręs materialinę ar nematerialinę [turtinę ar neturtinę] žalą dėl šio reglamento pažeidimo, turi teisę iš duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo gauti kompensaciją už patirtą žalą“.
- 24 Teisingumo Teismas ne kartą išaiškino šio 82 straipsnio 1 dalį taip, kad vien šio reglamento pažeidimo nepakanka, jog būtų suteikta teisė į kompensaciją šiuo pagrindu, nes turtinės ar neturtinės „žalos“ buvimas, arba „patirta žala“, yra viena iš šioje nuostatoje numatytos teisės į kompensaciją sąlygų, kaip ir minėto reglamento nuostatų pažeidimas ir priežastinis ryšys tarp žalos ir pažeidimo – šios trys sąlygos yra kumuliacinės. Taigi asmuo, pagal minėtą nuostatą prašantis atlyginti neturtinę žalą, turi įrodyti ne tik to paties reglamento pažeidimą, bet ir tai, kad dėl šio pažeidimo jis iš tikrųjų patyrė tokią žalą (šiuo klausimu žr. 2023 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 32, 33, 42 ir 50 punktus; 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 41 ir 42 punktus ir 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *PS (Blogas adresas)*, C-590/22, EU:C:2024:536, 22, 24, 25 ir 27 punktus).
- 25 Kadangi šios trys kumuliacinės sąlygos yra būtinos ir pakankamos teisei į kompensaciją, kaip ji suprantama pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį, įgyti (2023 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Gemeinde Ummendorf*, C-456/22, EU:C:2023:988, 14 punktą), ši teisė negali būti siejama su papildomu reikalavimu įrodyti, kad duomenų subjektas, kaip jis apibrėžtas šio reglamento 4 straipsnio 1 punkte, patyrė nepagrįstą žalą teisiniam interesui, kuri siekiama apsaugoti tuo pačiu reglamentu, t. y. tokio asmens teisei į jo asmens duomenų apsaugą.
- 26 Be to, Teisingumo Teismas pabrėžė, kad, nors pagal BDAR nuostatą, kuri buvo pažeista, fiziniams asmenims suteikiamos teisės, vien toks pažeidimas negali būti laikomas „neturtine žala“, kaip tai suprantama pagal šį reglamentą, ir juo negali būti grindžiama teisė į kompensaciją, nes pagal minėtą reglamentą reikalaujama, kad būtų įvykdytos ir kitos dvi šio sprendimo 24 punkte primintos sąlygos (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 11 d. Sprendimo *juris*, C-741/21, EU:C:2024:288, 40 punktą).
- 27 Tokį BDAR 82 straipsnio 1 dalies aiškinimą patvirtina jo 75, 85 ir 146 konstatuojamosios dalys. Iš šių konstatuojamųjų dalių matyti, kad, pirma, žalos atsiradimas neteisėtai tvarkant asmens duomenis yra tik potenciali, o ne automatinė tokio tvarkymo pasekmė, antra, BDAR pažeidimas nebūtinai lemia žalą ir, trečia, turi būti priežastinis ryšys tarp nagrinėjamojo pažeidimo ir duomenų subjekto patirtos žalos, kad būtų galima pagrįsti teisę į kompensaciją (šiuo klausimu žr. 2023 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 37 punktą).
- 28 Taigi toks aiškinimas gali užtikrinti asmens duomenų apsaugą kaip pagrindinę teisę, įtvirtintą Chartijos 8 straipsnio 1 dalyje, į kurią daroma nuoroda BDAR 1 konstatuojamojoje dalyje.

- 29 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad BDAR 82 straipsnio 1 dalis, siejama su Chartijos 8 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinama taip: vien šio reglamento nuostatų pažeidimo nepakanka, kad būtų nustatyta „žala“, kaip ji suprantama pagal šio 82 straipsnio 1 dalį.

Dėl antrojo klausimo

- 30 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad atsiprašymas gali būti tinkamas neturtinės žalos atlyginimas pagal šią nuostatą, be kita ko, kai neįmanoma atkurti iki šios žalos atsiradimo buvusios padėties.
- 31 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad pagal procesinės autonomijos principą kiekviena valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi reglamentuoti ieškinių, skirtų teisės subjektų teisių apsaugai užtikrinti, procesinius aspektus su sąlyga, kad Sąjungos teisės reglamentuojamose situacijose šios taisyklės nebūtų mažiau palankios nei taisyklės, reglamentuojančios panašias situacijas, kurioms taikoma vidaus teisė (lygiavertiškumo principas), ir kad dėl jų netaptų praktiškai neįmanoma ar pernelyg sudėtinga pasinaudoti Sąjungos teisės suteiktomis teisėmis (veiksmingumo principas) (2023 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 53 punktas ir 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 32 punktas).
- 32 Nagrinėjamu atveju, kadangi BDAR nėra nuostatos, kuria būtų siekiama apibrėžti žalos, mokėtinos remiantis šio reglamento 82 straipsnyje įtvirtinta teise į kompensaciją, vertinimo taisyklės, nacionaliniai teismai šiuo tikslu turi taikyti piniginės kompensacijos dydį reglamentuojančias valstybės narės vidaus taisykles, su sąlyga, kad būtų laikomasi Sąjungos teisėje įtvirtintų lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų (šiuo klausimu žr. 2023 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 54 ir 59 punktus; 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 27 ir 33 punktus ir 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *PS (Blogas adresas)*, C-590/22, EU:C:2024:536, 40 punktą).
- 33 Šiuo klausimu, kiek tai susiję su lygiavertiškumo principo paisymu, Teisingumo Teismas neturi duomenų, leidžiančių manyti, kad minėtas principas gali turėti konkretų poveikį pagrindinėje byloje.
- 34 Kiek tai susiję su veiksmingumo principo paisymu, BDAR 82 straipsnyje numatytos teisės į kompensaciją išimtinai kompensacinė funkcija reiškia, kad pagal šį straipsnį mokėtino žalos atlyginimo vertinimo kriterijai turi būti nustatyti kiekvienos valstybės narės teisės sistemoje su sąlyga, kad toks žalos atlyginimas yra išsamus; tokios visapusiškos kompensacijos tikslais nereikia nurodyti sumokėti baudinio pobūdžio kompensacijos (šiuo klausimu žr. 2023 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 57 ir 58 punktus; 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 23, 24, 35, 36 ir 43 punktus ir 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *PS (Blogas adresas)*, C-590/22, EU:C:2024:536, 42 punktą).
- 35 Be to, Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad, kai duomenų subjekto patirta žala nėra didelė, nacionalinis teismas gali atlyginti šią žalą, priteisdamas šiam asmeniui minimalią kompensaciją, jeigu taip priteista nedidelė suma gali visiškai kompensuoti šią žalą, o tai turi patikrinti tas teismas (šiuo klausimu žr. 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 46 punktą).

- 36 Be to, pagal BDAR 82 straipsnio 1 dalį nedraudžiama, kad atsiprašymas būtų savarankiškas arba papildomas neturtinės žalos atlyginimas, kaip tai numatyta 2005 m. įstatymo 14 straipsnyje, jeigu tokia žalos atlyginimo forma laikomasi minėtų lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, visų pirma tiek, kiek ja turi būti kompensuojama visa neturtinė žala, konkrečiai patirta dėl šio reglamento pažeidimo, o tai, atsižvelgdamas į kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybes, turi patikrinti nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi.
- 37 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: atsiprašymas gali būti tinkamas neturtinės žalos atlyginimas pagal šią nuostatą, be kita ko, kai neįmanoma atkurti iki šios žalos atsiradimo buvusios padėties, jeigu tokiu atlyginimu gali būti visiškai kompensuota duomenų subjekto patirta žala.

Dėl trečiojo klausimo

- 38 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją draudžiama atsižvelgti į duomenų valdytojo požiūrį ir motyvus, jog prireikus duomenų subjektui būtų priteista mažesnė kompensacija, nei jo iš tikrųjų patirta žala.
- 39 Pirma, iš BDAR 83 straipsnio, siejamo su jo 148 konstatuojamąja dalimi, matyti, kad sprendžiant, ar skirti administracinę baudą, ir nustatant jos dydį reikia atsižvelgti, be kita ko, į kriterijus, susijusius su duomenų valdytojo elgesiu ir motyvavimu, kaip į „sunkinantį arba lengvinantį veiksnį“. Vis dėlto šie kriterijai nepaminėti nei šio reglamento 82 straipsnyje, nei jo 146 konstatuojamojoje dalyje, kuri konkrečiai susijusi su šiuo 82 straipsnyje numatyta teise į kompensaciją.
- 40 Nuorodos į tokius kriterijus nebuvimas pateisinamas tuo, kad remiantis BDAR 82 straipsniu atliekama tik kompensacinė funkcija, nes šiuo 82 straipsniu grindžiamas žalos atlyginimas, visų pirma piniginis, turi leisti visiškai kompensuoti patirtą žalą, priešingai nei remiantis kitomis šio reglamento nuostatomis, taip pat esančiomis jo VIII skyriuje, t. y. jo 83 ir 84 straipsniais, kuriais iš esmės siekiama baudžiamojo tikslo, nes pagal juos atitinkamai leidžiama skirti administracines baudas ir kitas sankcijas (šiuo klausimu žr. 2023 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 38 ir 40 punktus; 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 22 punktą).
- 41 Taigi, atsižvelgiant į BDAR 82 straipsnio, siejamo su jo 146 konstatuojamąja dalimi, ir minėto reglamento 83 straipsnio, siejamo su jo 148 konstatuojamąja dalimi, formuluočių ir tikslų skirtumus, negalima teigti, kad šiame 83 straipsnyje nustatyti vertinimo kriterijai *mutatis mutandis* taikomi pagal 82 straipsnį (2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *PS (Blogas adresas)*, C-590/22, EU:C:2024:536, 43 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Ši išvada visų pirma taikytina nustatant žalos atlyginimo, mokėtino pagal minėtą 82 straipsniu grindžiamą teisę į kompensaciją, dydį (šiuo klausimu žr. 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *PS (Blogas adresas)*, C-590/22, EU:C:2024:536, 39 ir 44 punktus) ir apskritai nustatant tokios kompensacijos formą, piniginę ar kitokią, ir jos dydį.
- 42 Antra, išimtinai kompensacinė BDAR 82 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės į kompensaciją funkcija neleidžia atsižvelgti į duomenų valdytojo padaryto šio reglamento pažeidimo sunkumą ir galimą netyčinį pobūdį, siekiant atlyginti žalą pagal minėtą nuostatą (šiuo klausimu žr. 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *Scalable Capital*, C-182/22 ir C-189/22, EU:C:2024:531, 28–30 punktus).

- 43 Atsižvelgiant į išimtinai kompensacinę, o ne baudžiamąją funkciją, kurią atlieka ši teisė į kompensaciją, tokio pažeidimo sunkumas negali turėti įtakos pagal 82 straipsnio 1 dalį priteistam žalos atlyginimo dydžiui ir ši suma negali būti nustatyta didesnė nei visiškas šios žalos kompensavimas (šiuo klausimu žr. 2024 m. birželio 20 d. Sprendimo *PS (Blogas adresas)*, C-590/22, EU:C:2024:536, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Nustatant piniginės kompensacijos dydį reikia atsižvelgti tik į duomenų subjekto konkrečiai patirtą žalą (šiuo klausimu žr. 2024 m. balandžio 11 d. Sprendimo *juris*, C-741/21, EU:C:2024:288, 64 punktą).
- 44 Be to, būtų nesilaikoma vien kompensacinės minėto 82 straipsnio 1 dalies funkcijos, jei būtų atsižvelgta į duomenų valdytojo požiūrį ir motyvus, nustatant kompensacijos, skiriamos pagal šią nuostatą, formą arba priteisiant „mažesnę“ kompensaciją nei visiškas duomenų subjekto patirtos žalos atlyginimas (tokią galimybę šioje byloje yra numatęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas).
- 45 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad BDAR 82 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip: pagal ją draudžiama atsižvelgti į duomenų valdytojo požiūrį ir motyvus, kad prireikus duomenų subjektui būtų priteista mažesnė kompensacija, nei jo iš tikrųjų patirta žala.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 46 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 82 straipsnio 1 dalis, siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalimi,**

turi būti aiškinama taip:

vien šio reglamento nuostatų pažeidimo nepakanka, kad būtų nustatyta „žala“, kaip ji suprantama pagal šio 82 straipsnio 1 dalį.

- 2. Reglamento 2016/679 82 straipsnio 1 dalis**

turi būti aiškinama taip:

atsiprašymas gali būti tinkamas neturtinės žalos atlyginimas pagal šią nuostatą, be kita ko, kai neįmanoma atkurti iki šios žalos atsiradimo buvusios padėties, jeigu tokiu atlyginimu gali būti visiškai kompensuota duomenų subjekto patirta žala.

- 3. Reglamento 2016/679 82 straipsnio 1 dalis**

turi būti aiškinama taip:

pagal ją draudžiama atsižvelgti į duomenų valdytojo požiūrį ir motyvus, kad prireikus duomenų subjektui būtų priteista mažesnė kompensacija, nei jo iš tikrųjų patirta žala.

Parašai.